

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2013. január 19. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1.	<p>Toldj be egy-egy betűt a következő szavak belsejébe úgy, hogy újabb értelmes szó keletkezzen! Az új szót írd a pontsorra!</p> <p style="text-align: center;">pl.: BUTA – BUKTA <i> vagy </i> KERT – KERET</p> <p>A) LÁMA</p> <p>B) MANÓ</p> <p>C) PERC</p>	a ☐																
2.	<p>Párosítsd a kifejezéseket a jelentésekkel! Válaszd ki, és írd a kifejezések mellé a pontozott vonalra a megfelelő számot! Vigyázz, három jelentés kimarad!</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tbody> <tr> <td style="width: 50%;">a) ujjat húz vele</td> <td style="width: 50%;">1. utolér, elfog</td> </tr> <tr> <td>b) a szeme sem áll jól</td> <td>2. rossz híre van</td> </tr> <tr> <td>c) leveszi róla a kezét</td> <td>3. kiáll az igazáért</td> </tr> <tr> <td>d) nyakon csíp</td> <td>4. elszomorodik, szomorú lesz</td> </tr> <tr> <td>e) ujjal mutogatnak rá</td> <td>5. beleköt</td> </tr> <tr> <td></td> <td>6. csintalan</td> </tr> <tr> <td></td> <td>7. nem áll mellette</td> </tr> <tr> <td></td> <td>8. kiválasztják</td> </tr> </tbody> </table>	a) ujjat húz vele	1. utolér, elfog	b) a szeme sem áll jól	2. rossz híre van	c) leveszi róla a kezét	3. kiáll az igazáért	d) nyakon csíp	4. elszomorodik, szomorú lesz	e) ujjal mutogatnak rá	5. beleköt		6. csintalan		7. nem áll mellette		8. kiválasztják	a ☐ b ☐ c ☐ d ☐ e ☐
a) ujjat húz vele	1. utolér, elfog																	
b) a szeme sem áll jól	2. rossz híre van																	
c) leveszi róla a kezét	3. kiáll az igazáért																	
d) nyakon csíp	4. elszomorodik, szomorú lesz																	
e) ujjal mutogatnak rá	5. beleköt																	
	6. csintalan																	
	7. nem áll mellette																	
	8. kiválasztják																	
3.	<p>a) Milyen kommunikációs helyzetben (beszédhelyzetben) hangozhatott el az alábbi városi párbeszéd?</p> <p>.....</p> <ul style="list-style-type: none"> – Jöjjenek gyorsan, nagy baj van! – Hová kell mennünk? Kicsoda ön? – A második szomszédba, a szomszéd vagyok. – Honnan beszél, uram? – Innen, a telefonfülkéből. – De hol van az a fülke? – A posta előtt. <p>b) Miért nem érthette el a célját a telefonáló? A köszönés/elköszönés elmaradásán kívül nevezd meg két hiányosságot!</p> <p>1. hiba.....</p> <p>2. hiba.....</p>	a ☐ b ☐																

4. a) Milyen mondatrész a következő mondatokban a *-val/-vel* ragos szó? Írd a pontozott vonalakra a mondatrész pontos megnevezését (pl. helyhatározó)! (Magadnak segítségül elemezheted a mondatokat.)

- A) Toldi a jó **késsel** a cipót fölszelte,
- B) S a **cipóval** a húst jóízűen nyelte.
- C) Vitték a királyhoz Toldit nagy **pompával**.
- D) **Nyugtával** dicsérd a napot.
- E) Még sosem foglalkozott elméleti **kérdésekkel**.

b) Alkoss két különböző szórendű mondatot az összes megadott szó felhasználásával úgy, hogy a mondatok jelentése igazolja a megadott állításokat! A megoldásokat írd a pontozott vonalra a megfelelő következtetések elé!

a, csak, Jancsi, nyersen, paradicsomot, szereti

- A) , a testvérei nem.
- B) , a paprikát nem.

5. Írd be a táblázatba a megfelelő számot aszerint, hogy milyen mássalhangzót kell írni a következő szavakban!

1 = rövid 2 = hosszú X = mindkettő lehet

a) bölcse...ég (s)	
b) te...ik (l)	
c) szégye... (l)	
d) fő...ön (j)	
e) ját...anak (sz)	
f) taga... (d)	

a	
b	

a	
b	
c	
d	
e	
f	

6. Olvasd el figyelmesen Hárs Ernő *Vadludak* című versét, majd válaszolj a kérdésekre!

a	
b	
c	

Hangok	Sarki
sírnak	tájról
át az	délre
égen	szállnak
vadlúd	búcsút
árnyak	mondva
hosszú	víznek
V-ben	fának
Bárha	Ezért
jég és	jajgat
hó lep	úgy a
mindent	vadlúd
válni	mikor
mégis	összel
fáj a	húzni
szívnek	halljuk

a) Milyen összefüggés van a vers témája és a formája között?

.....

.....

b) Milyen költői eszköz a „húzni halljuk”?

.....

c) Húzd alá az egyetlen igaz állítást!

- I. A vers ütemhangsúlyos ritmusú.
- II. A versben a sorok egyáltalán nem rímelnek.

7. A fenti versből keress egy-egy példát az alábbi meghatározásokra!

a	
b	
c	
d	

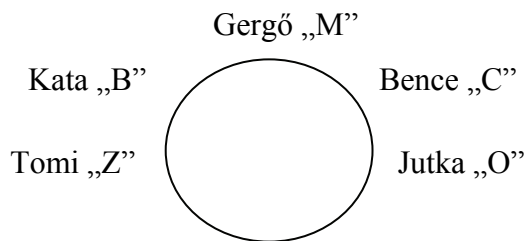
- a) indulatszóból képzett ige
- b) határozói igenév
- c) általános névmás
- d) mély hangrendű többes számú főnév:

8.	<p>Népszerű írónk, Lázár Ervin nagyon kedvelte a játékos névadásokat, ezekkel olykor jellemezte is meséinek szereplőit. Erre hozunk most két példát.</p> <p>a) Ríz Tejbeg, a norgol óriás az egyik mesében hadat üzen egy ételnek. Vajon melyiknek?</p> <p>b) Áttentő Redáz „egy rossz arcú alak. Hétpróbás gazembernek látszik. Tele van sötétséggel.” Vajon melyik két melléknév összevonásából jött létre a neve?</p> <p>Az egyik melléknév: A másik melléknév:</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> </table>	a		b							
a												
b												
9.	<p>Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!</p> <p style="text-align: center;">SCRABBLE Kártyajáték – Szabályok (részlet alapján)</p> <p>A kártyajátékot különböző korú és képességű játékosok is játszhatják együtt, akár nagyobb csoportokban is. A játék során a keresztretjvényekhez hasonló módon egymásba kapcsolódó szavakat kell alkotni a betűkártyák felhasználásával, melyeknek eltérő pontértékük van.</p> <p>A játék menete</p> <p>Keverjétek meg alaposan a kártyákat, és helyezétek őket a betűkkel lefelé az asztalra! A játék kezdetén minden játékos húz egy betűkártyát, így határozva meg a sorrendet – az kezd, aki az ábécé elejéhez legközelebb álló betűt húzza. Ezután tegyétek vissza a lapokat a pakliba! Ezt követően minden játékos 7 betűkártyát kap. Az első játékost az óramutató járásával megegyező irányban követik a többiek. Minden játékos minden körben kártyát cserélhet, passzolhat, vagy elhelyezhet egy szót az asztalon. Az első játékos két vagy több betűkártyája felhasználásával a lehető legjobb szót alkotja meg, majd elhelyezi azt az asztalon vízszintes (balról jobbra olvasva) vagy függőleges (felülről lefelé olvasva) irányban. Átlósan nem lehet szavakat lerakni. A következő játékos az asztalon szereplő szavak bármelyikét kiegészítheti a kártyái segítségével úgy, hogy újabb értelmes szó jöjjön létre. Az egyszerre lerakott összes lapnak egy sorban vagy oszlopban kell elhelyezkednie. Amikor rákerül a sor, bármelyik játékos dönthet úgy, hogy egy vagy akár az összes kártyáját kicseréli, ám ez esetben csak a következő körben kerül újra játékba. Ahány kártyát egy játékos lerakott, annyi új kártyát húz a pakliból.</p> <p>Győzelem</p> <p>A játékosok addig játszanak, amíg egyikük ki nem rakta valamennyi lapját, és nem tud újabb kártyát húzni, mert elfogyott a pakli. Ekkor mindenki összeadja a kezében maradt kártyák értékét, és levonja azt összpontszámából. Ha az egyik játékos minden lapját kijátszotta, a többiek kezében lévő kártyák összértékét hozzáadhatja saját pontjaihoz. Az győz, akinek a legtöbb pontja van.</p> <p>Engedélyezett szavak</p> <p>A Magyar értelmező kéziszótárban található bármely szó felhasználható, kivéve azokat, amelyeknek csak nagy kezdőbetűs alakja használatos, szintén kivéve a rövidítéseket és a ragokat, valamint a kötőjellel írt szavakat. Azok az idegen szavak, amelyeket már a magyar nyelv részének tekintünk, szintén felhasználhatók. Szótár vagy szószedet csak akkor használható, ha a játékosok az éppen lerakott szavak érvényességét kívánják ellenőrizni.</p>	<table border="1"> <tr><td>a</td><td></td></tr> <tr><td>b</td><td></td></tr> <tr><td>c</td><td></td></tr> <tr><td>d</td><td></td></tr> <tr><td>e</td><td></td></tr> </table>	a		b		c		d		e	
a												
b												
c												
d												
e												

a) Igazak vagy hamisak a Scrabble játékra vonatkozó állítások? Húzd alá a megfelelőt!

A) A gyerekek a felnőttekkel együtt is játszhatják.	igaz	hamis
B) Csak jó helyesírók játszhatják.	igaz	hamis
C) Minden körben mindenkinek kell lapot húznia.	igaz	hamis
D) Az a nyertes, aki a legtöbb kártyát tette le.	igaz	hamis
E) A szótárral ellenőrizni lehet a szó létezését a lerakás előtt.	igaz	hamis

b) A következő ábrán a játékosok elhelyezkedését és első húzott betűkártyáját láthatod. Határozd meg, ki kezdi a játékot, és írd a pontozott vonalra a játékosok játékbeli sorrendjét!

Az 1. játékos neve:.....	A 2. játékos neve:
A 3. játékos neve:	A 4. játékos neve:
Az 5. játékos neve:	

c) Mikor marad ki valaki egy körön belül a játékból?

.....

d) Döntsd el, érvényesek-e az alábbi megoldások a játékban! Karikázd be az **érvényes** szavakat!

FÖLD KB. IZEG-MOZOG RÁDIÓ BALATON

e) A kezdő játékos betűkártyáiból az ÓRA szót szeretné lerakni. A megadott lehetőségek közül karikázd be a helyeseket!

Ó	R	A					Ó	R	
	R			A	R	Ó		A	Ó
		A				R			R
						A			A

10. Egy 2012-es felmérés szerint a tizenévesek 60%-a naponta internetezik, és kétharmaduk rendelkezik legalább egy közösségi oldalon saját profillal.

10–12 mondatban fogalmazd meg a véleményedről a jelenségről! Mutasd be az internet, illetve a közösségi oldalak használatának legalább 2-2 előnyét, illetve hátrányát!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	